

VTS-områdets trafikregler

Föreskriftens bakgrund och rättsgrund

Lagen om ändring av lagen om fartygstrafikservice 1311/2023 utfärdades hösten 2023 och trädde i kraft 1.1.2024 I lagens 2 kap. 7 § 2 mom. stadgas om Transport- och kommunikationsverkets behörigheter att meddela föreskrifter, som utgör grunden för föreskriften. Enligt lagen kan Transport- och kommunikationsverket införa följande slag av permanenta trafikarrangemang i ett VTS-område för att undvika kritiska lägen och trängsel:

- 1) mötesförbud och mötesplats,
- 2) förbud att passera och passeringsplats,
- 3) tillstånd att avgå från hamn eller ankarplats och tillstånd att anlöpa ett VTS-område,
- 4) tilldelningen av utrymme för trafiken med avseende på tid eller avstånd,
- 5) en obligatorisk rutt inom VTS-området för fartyg som transporterar farlig eller miljöförorenande last och för specialtransporter, samt
- 6) förbud att kasta ankar och ankarplats.

Permanent trafikarrangemang för VTS-områdena har tidigare utfärdats som en del av beslutet om grundande av ett VTS-område.

Föreskriftens syfte

Syftet med föreskriften är att meddela permanenta trafikarrangemang för VTS-områdena enligt lagen om fartygstrafikservice i de frågor där Transport- och kommunikationsverket har rätt att utfärda föreskrifter enligt lagen om fartygstrafikservice. Syftet är att precisera de permanenta trafikarrangemangen i VTS-områdena och förtydliga regelverket jämfört med nuläget.

Beredning av föreskriften

Föreskriften har beretts som tjänstearbete inom Transport- och kommunikationsverket. Intressentgrupper har hörts då föreskriftsprojektet har framskridit och informerats om hur det framskridit.

Transport- och kommunikationsverket har i samband med beredningen av föreskriften haft omfattande diskussioner om en uppdatering av "bogserarvillkoret", som det allmänt kallats i diskussionerna, i anknytning till områden med mötesförbud och förbud att passera. Det är fråga om ett undantag från huvudregeln som berör vissa områden med mötesförbud och förbud att passera, enligt vilket enskilda områden med mötesförbud och förbud att passera inte har gällt möten och passeringar där åtminstone den ena parten är en bogserbåt eller ett fartyg i motsvarande storlek. Undantaget har i fråga om den praktiska tillämpningen upplevts svårtolkat och delvis mångtydigt.

Under beredningen av föreskriften har man försökt hitta olika andra lösningar i frågan med målet att göra ett tydligare och mer exakt avgränsat undantag. Alternativen som övervägts under beredningen av föreskriften har i synnerhet varit att knyta undantaget till fartygets längd, och därutöver föreslog Fintraffic Sjötrafikledning Ab i sin granskningsrapport om områden med mötesförbud och förbud att

passera i VTS-områdena att undantaget borde formuleras så att förbudet inte gäller möten och passeringar där åtminstone den ena parten är ett under 50 meter långt fartyg om fartygen sinsemellan kommer överens om mötet eller passeringen via VTS-trafikkanalen.

Transport- och kommunikationsverket har i samband med beredningen av föreskriften efter diskussioner och överväganden beslutat att områden med mötesförbud och förbud att passera gäller inte ett fartyg vars längd understiger 45 meter. Syftet med avgränsningen är att klargöra situationen. Längdgränsen baseras på utarbetandet av föreskriften till den separata bedömning som gjorts av Transport- och kommunikationsverket.

Även Olycksutredningscentralens utredning M2023-E2 visade å sin sida vid beredningen av föreskriften att avvikelser från grundregeln för trafikering kan vara förknippad med risker när fartygen kommer överens om att avvika från regeln via radio. Ämbetsverket anser att förfarandet att via radio komma överens om att avvika från trafikreglerna är förknippat med risker.

Utkasten till föreskrift och motiveringspromemoria var på offentlig remiss i tjänsten Utlåtande.fi 8.3.2024–19.4.2024.

Ändringar och bedömning av föreskriftens konsekvenser

Hittills har trafikreglerna och fartygens anmälningsskyldigheter ingått i besluten om inrättande av VTS-områden, som även har innehållit VTS-tjänsteleverantörens skyldigheter. Framöver kommer trafikregler och andra skyldigheter som berör fartyg att vara tydligare definierade i en separat föreskrift.

Föreskriften förtydligar rättsläget för VTS-områdena i förhållande till trafikreglerna jämfört med nuläget. Föreskriften väntas ha positiva effekter med tanke på säkerheten och miljön. Att utfärda trafikregler som en förpliktande föreskrift minskar miljö- och sjösäkerhetsriskerna, då reglerna är tydligt definierade i en särskild föreskrift.

Föreskriften väntas inte medföra några betydande operativa eller ekonomiska förändringar i kundernas, övriga intressentgruppers eller myndigheternas verksamhet.

Detaljmotivering

I punkt 1 definieras föreskriftens syfte, som är att utfärda närmare föreskrifter om permanenta trafikarrangemang i anknytning till fartygstrafikservice med stöd av behörigheterna att meddela föreskrifter enligt 7 § i lagen om fartygstrafikservice.

I punkt 2 definieras föreskriftens tillämpningsområde. Tillämpningsområdet definieras enligt 3 § i lagen om fartygstrafikservice. Föreskriften tillämpas på fartygstrafikservice på finskt vattenområde samt på den arrenderade delen av Saima kanal. Föreskriften tillämpas inte på fartyg eller fartygskombinationer vars längd är under 24 meter, örlogsfartyg, försvarsmaktens fartyg, Gränsbevakningsväsendets fartyg och andra myndigheters fartyg, som inte används för kommersiella tjänster. Föreskriften tillämpas inte heller på fiskefartyg, traditionsfartyg, nöjesfartyg som är mindre än 45 meter långa eller bogserbåtar när de rör sig mellan två finländska hamnar utan last och utan att bogsera något. Som ett tillägg till de tidigare tillämpningsbegränsningar som definieras i beslutet om inrättande ska före-

skriften inte heller tillämpas på fartyg som fraktas för att utföra isbrytningstjänster enligt 10 a § i lagen om fartygs isklasser och isbrytarassistans (1125/2005). Med andra ord ska föreskriften inte tillämpas på isbrytare i isbrytningsuppgifter. Tillägget tryggar isbrytarnas verksamhetsförutsättningar även i områden med mötes- och passerförbud exempelvis i situationer där ett fartyg som behöver assistans har fastnat i ett område med mötes- eller passerförbud.

I punkt 3 i föreskriften anges att definitionerna i lagen om fartygstrafikservice ska iakttas i föreskriften.

Föreskriftens väsentliga sakinhåll definieras i punkt 4, 5 och 6.

I punkt 4 fastställs närmare bestämmelser om VTS-områden i Västra Finlands sjötrafikcentrals område. De permanenta trafikarrangemangen enligt föreskriften baserar sig huvudsakligen på de trafikregler som tidigare fastställts i beslutet om inrättande. De nya områden med mötesförbud och förbud att passera som ska läggas till i föreskriften har beretts i samarbete med Trafikledsverket och VTS-tjänsteleverantören på basis av slutresultaten från ett separat granskningsprojekt som genomförts tillsammans med VTS-tjänsteleverantörens intressentgrupper. Sättet att framställa områdena med mötesförbud och förbud att passera ändras så att områdena i föreskriften numreras och beskrivs i ord. På basis av numreringen anges exakta koordinatpunkter och en kartbild för områdena i bilagan till föreskriften. Tidigare har ämbetsverket beskrivit områdena med mötesförbud och förbud att passera i ord i beslutet om inrättande.

Nya områden med mötesförbud och förbud att passera som föreslås i Bothnia VTS område är områdena 5, 10, 12, 14 och 15. Nya områden med mötesförbud och förbud att passera som föreslås i West Coast VTS område är områdena 20 och 21. Nya områden med mötesförbud och förbud att passera som föreslås i Archipelago VTS område är områdena 25, 26, 30 och 31. Dessutom föreslås att det tidigare området med mötesförbud och förbud att passera "Porokari-Saaro udde mellan latituderna 60°24,4'N och 60°25,3'N i 15,3 m farleden" i Archipelago VTS område tas bort och att område 24 ändras.

Då VTS-tjänsteleverantören beslutar om att ta i bruk ett arrangemang för tilldelning av utrymme inom sitt verksamhetsområde, ska tjänsteleverantören i sitt beslut beakta de rådande förhållandena i området, såsom eventuell dålig sikt, för området exceptionella vindförhållanden, vattenståndet och isläget. Arrangemanget för tilldelning av utrymme kan också basera sig på trafikläget, exempelvis trängsel, en specialtransport eller någon annan faktor som begränsar eller äventyrar trafiken. Som specialtransport betraktas exempelvis ett tankfartyg lastat med flytande naturgas. Arrangemanget för tilldelning av utrymme kan basera sig på tid eller avstånd.

Tilldelning av utrymme enligt tid eller avstånd kan exempelvis ske genom att fastställa att ett fartyg inte ska passera en punkt som VTS-tjänsteleverantören fastställt innan ett mötande eller framförvarande fartyg har passerat den punkt som VTS-tjänsteleverantören fastställt för detta.

I punkt 5 fastställs närmare bestämmelser om VTS-områden i Finska vikens sjötrafikcentrals område. De permanenta trafikarrangemangen enligt föreskriften baserar sig huvudsakligen på de trafikregler som tidigare fastställts i beslutet om inrättande. De nya områden med mötesförbud och förbud att passera som ska läg-

gas till i föreskriften har beretts i samarbete med Trafikledsverket och VTS-tjänsteleverantören på basis av slutresultaten från ett separat granskningsprojekt som genomförts tillsammans med VTS-tjänsteleverantörens intressentgrupper. Sättet att framställa områdena med mötesförbud och förbud att passera ändras så att områdena i föreskriften numreras och beskrivs i ord. På basis av numreringen anges exakta koordinatpunkter och en kartbild för områdena i bilagan till föreskriften. Tidigare har ämbetsverket beskrivit områdena med mötesförbud och förbud att passera i ord i beslutet om inrättande.

Nya områden med mötesförbud och förbud att passera som föreslås i Hanko VTS område är områdena 32, 34 och 35. Nya områden med mötesförbud och förbud att passera som föreslås i Helsinki VTS område är områdena 36, 39, 41, 42 och 43. Nya områden med mötesförbud och förbud att passera som föreslås i Kotka VTS område är områdena 46 och 47.

Då VTS-tjänsteleverantören beslutar om att ta i bruk ett arrangemang för tilldelning av utrymme inom sitt verksamhetsområde, ska tjänsteleverantören i sitt beslut beakta de rådande förhållandena i området, såsom eventuell dålig sikt, för området exceptionella vindförhållanden, vattenståndet och isläget. Arrangemanget för tilldelning av utrymme kan också basera sig på trafikläget, exempelvis trängsel, en specialtransport eller någon annan faktor som begränsar eller äventyrar trafiken. Som specialtransport betraktas exempelvis ett tankfartyg lastat med flytande naturgas. Arrangemanget för tilldelning av utrymme kan basera sig på tid eller avstånd.

Tilldelning av utrymme enligt tid eller avstånd kan exempelvis ske genom att fastställa att ett fartyg inte ska passera en punkt som VTS-tjänsteleverantören fastställt innan ett mötande eller framförvarande fartyg har passerat den punkt som VTS-tjänsteleverantören fastställt för detta.

I punkt 6 ges närmare föreskrifter om permanenta trafikarrangemang i Saimaa VTS-området.

Föreskriftens ikraftträdande

Föreskriften planeras träda i kraft i maj 2024.